MUZEUL SCHITULUI DE STAT biserică ortodoxă Veşmintele al XVII-lea până la începutul secolelor XX în colecția Hermitage Saint Petersburg Editura Schitul de Stat SCHITUL DE STAT Veșmintele bisericești ortodoxe din secolele al XVII-lea - începutul secolelor XX în colecția Ermitaj Saint Petersburg Editura Schitul de Stat UDC : " / " BBK (Sch) - P Tipărit prin decizie Consiliul Editorial și Edituriі Schitul de Stat Ediție pentru expoziția "Vesminte bisericești ortodoxe din secolele XVII - începutul secolelor XX în colecția Ermitaj" Sankt Petersburg, aprilie - aprilie Editor științific N Yu Guseva Autorul conceptului expozițional I N Kuznetsova Curatori expoziție: I N Kuznetsova, N V Nekrasova Text de I N Kuznetsova Autorii descrierilor de catalog: M N Gavrilova, A P Ivannikova, I N Kuznetsova, M A Meshalkin, N V Nekrasova, A V Soloviev Grup de lucru: I N Kuznetsova, N V Nekrasova, N I Tarasova, M V Denisova Fotografi: D V Sirotkin cu participarea P S Demidov, A M Koksharov, A A Pakhomov, L G Kheifets Design: I M Dalekaya Pe coperta frontală: Veșmânt de preot din moire alb Rusia Prima jumătate a secolului al XIX-lea Pe coperta din spate: Phelonion cu broderie facială de fabricație rusă cu scene din viața Maicii Domnului și Schimbarea la Față a Domnului Rusia, Turcia (țesătură) Începutul secolului al XVII-lea Fragment Ne : Maciugul cu broderie "Mântuitorul pe tron cu viitorul" Rusia secolul al -lea Fragment ISBN - - - - (c) Muzeul Ermitaj de Stat, Veșmintele bisericești ortodoxe din secolele al XVII-lea - începutul secolelor XX în colecția Ermitaj Expoziția de veșminte ortodoxe din Schitul de Stat prezintă în premieră o colecție de veșminte liturgice din colecția muzeului Din punct de vedere cronologic, exponatele datează din secolul al XVII-lea - începutul secolului al XX-lea, iar majoritatea aparțin celei mai strălucite, din punct de vedere al frumuseții ritualului, perioadei imperiale din istoria Bisericii Ruse Expoziția este programată să coincidă cu deschiderea Bisericii Mici a Palatului de Iarnă după o îndelungată restaurare Biserica Prezentării Domnului (Biserica Mică) din Palatul de Iarnă a fost proiectată de Francesco Bartolomeo Rastrelli în Datorită locației sale convenabile la etajul doi al risalitului de nord-vest, a fost folosit constant de familia imperială pentru cult privat Sub Nicolae I, această biserică de casă a primit statutul de catedrală; în fiecare an, la decembrie, aici a avut loc o slujbă în memoria evenimentelor tragice asociate cu urcarea la tron a împăratului După incendiul din , la insistențele lui Nicolae I, Biserica Mică a fost restaurată aproape în designul inițial; toată lucrarea a fost supravegheată de arhitectul V P Stasov Consacrarea solemnă a templului recreat a avut loc în ziua Întâlnirii Domnului - ( ) februarie În timpul revoluției din , altarul a fost demontat, pereții și tavanul au fost pictați, încăperea a căpătat un aspect utilitar fără chip Lucrările de restaurare și restaurare a decorațiunii arhitecturale a Bisericii Mici, care au durat câțiva ani, au fost finalizate în Acum, acest interior magnific a devenit disponibil în atenția publicului larg V S Sadovnikov Vedere interioară a Bisericii Mici Acuarelă "?taig hulozhssgvyagnyg lipzh în pnsch A ȘASEA DUSHNVY PROPS SII PE IRSH ■ L EHSisffJt'- Este greu de supraestimat importanța Ortodoxiei în istoria culturii spirituale rusești O componentă necesară a oricărui serviciu divin, care s-a dezvoltat de-a lungul anilor într-un sistem canonic coerent, au fost veșmintele preoților, fiecare detaliu având un anumit sens simbolic și sacru Păstrate cu grijă în colecțiile muzeale, aceste monumente de cultură materială au o mare valoare artistică, istorică și memorială Ca și cum ar fi aruncat o punte în zilele noastre, ele se dovedesc adesea a fi legate de viața unor personalități celebre sau de

evenimente semnificative din trecut În plus, este imposibil să nu recunoaștem semnificația veșmintelor bisericești ca lucrări remarcabile de artă decorativă și aplicată, în care s-a întruchipat creativitatea meșterilor-broderii populare, care și-au investit viziunea lor specială asupra lumii în aceste produse Timp de multe secole, templele și mănăstirile au fost depozite de comori neprețuite Cu toate acestea, țesăturile sunt un material de scurtă durată care necesită condiții speciale de depozitare, așa că nu toate monumentele au supraviețuit până în zilele noastre Sacristiile bisericești și incendiile nu au cruțat - acest flagel al orașelor antice rusești Este imposibil să nu ținem cont de perioada îndelungată de dominare a propagandei antireligioase în țara noastră, de eradicarea activă din mintea oamenilor a oricărei idei despre cultura bisericească, originile și istoria dezvoltării acesteia Din păcate, multe obiecte de cult la acea vreme s-au pierdut iremediabil Cu atât mai importante sunt colecțiile muzeale care au păstrat exemple magnifice de artă bisericească În ultimii ani, când templele și mănăstirile cândva abandonate au început să fie restaurate, a devenit necesară umplerea sacristiilor lor cu veșminte noi necesare pentru cult În acest sens, interesul pentru colecțiile muzeelor țării, în special Muzeul de Stat al Ermitaj, a crescut semnificativ Lucrările depozitate aici inspiră brodatorii moderni de aur, fiind un exemplu pentru renașterea acestei forme de artă uimitoare V F Timm Imagine a procesiunii procesiunii spirituale până la Iordan până la Neva prin Piața Palatului ianuarie Litografia Criminal Rusia, Turcia (țesături) Sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea Catifea, matase, fir metalic, perle; țesut, broderie Lungime spate , * Post, în de la Muzeul-Rezervație Sergiev Posad; mai devreme: în Mănăstirea Treime-Serghie, unde a fost investit V I Nagim în "după părinții lor" (în memoria părinților) Inv nr Tur- *In continuare sunt indicate toate dimensiunile în centimetri Colecția de veșminte bisericești ortodoxe din Schit cuprinde aproximativ de piese și acoperă perioada cuprinsă între secolul al XVII-lea până la începutul secolului al XX-lea A fost creat treptat, de-a lungul multor ani Una dintre cele mai valoroase chitanțe a fost un grup de șapte veșminte din secolul al XVII-lea, care au fost contribuții ale unor personaje istorice celebre la Lavra Trinității-Sergiu Veșmintele au fost transferate la Schit în de la Muzeul-Rezervație Sergiev Posad și au devenit parte a colecției Departamentului Oriental (conform principiului apartenenței țesăturilor) Majoritatea exponatelor au provenit de la Muzeul de Stat de Etnografie, când în a fost înființat Departamentul de Istoria Culturii Ruse în Schit Multe monumente ale antichității bisericești au provenit din cele mai mari biserici ale capitalei, inclusiv Catedrala Palatului Imperial de Iarnă Un grup de lucruri dintre veșmintele de proasta conservare, dar care reprezintă în același timp interes istoric și cultural, arhivă GE F IV op Nr L Act privind sechestrul bunurilor de valoare pentru fondul muzeului decembrie Epitrahelion* din ochi de argint cu broderie aurie Rusia A doua jumătate a secolului al XVIII-lea Glazet, fir metalic, plasă; broderie x Post, în de la Catedrala Navală Sf Nicolae din Leningrad Inv Nr ERT- * Face parte dintr-un ansamblu de veșminte, modificate din portul unei femei, donate pentru nevoile templului; nu se cunoaște data exactă a contribuției, probabil nu mai devreme de mijlocul secolului al XVIII-lea a fost transferat în de la Catedrala Sf Nicolae din Leningrad În plus, colecția Ermitaj conține veșminte mai modeste aduse din diverse regiuni ale Rusiei, precum și un grup de veșminte bisericești realizate dintr-un toc simplu, asociate cu

închinarea în bisericile satelor Natura complexă a colecției muzeale permite, prin extinderea sferei cercetării, să acopere toate straturile societății ruse, să arate principalele etape, schimbări stilistice, materiale și tehnici de finisare a veșmintelor pentru cler Forma și caracterul hainelor bisericești, precum și tradițiile culturale ale Ortodoxiei Ruse, sunt înrădăcinate în istoria Bizanțului Potrivit legendei, prințul Vladimir, pentru a alege o religie pentru Rusia, a trimis ambasadori în diferite țări, inclusiv la Constantinopol (Tsargrad) Într-un pasaj binecunoscut din Povestea anilor trecuti, liturghia bizantină a făcut o impresie neobișnuit de puternică asupra ambasadorilor ruși care au făcut cunoștință cu creștinismul: "Și am venit în țara greacă și ne-au condus acolo unde ei slujesc Dumnezeului lor, și nu știam noi dacă suntem în cer sau pe pământ, căci nu există o asemenea priveliște și frumusețe pe pământ și nu știm să spunem despre aceasta Știm doar că Dumnezeu locuiește acolo cu oameni, iar serviciul acolo este mai bun decât în alte țări Culegere completă de cronici rusești M " T S Slavii antici, predispuși la o înțelegere figurativă și simbolică a lumii, căutau în religie, în primul rând, harul și frumusețea Aspectul estetic în proiectarea templului a fost întotdeauna extrem de important în ortodoxia rusă Totul aici trebuia să fie frumos: arhitectură, pictură, decorațiuni interioare și, bineînțeles, țesături bisericești, pentru că toate acestea creau o stare de spirit deosebită ridicată, pregătind o persoană pentru comuniunea cu Dumnezeu Fiind incluse în schița generală a acțiunii templului, veșmintele clerului au fost percepute ca una dintre cele mai expresive în proiectarea componentelor sale Există o părere despre vremea apariției hainelor speciale pentru slujitorii bisericii, potrivit căreia apostolii, ucenicii lui Hristos, le aveau deja Astfel de haine au fost concepute pentru a sublinia solemnitatea a ceea ce se întâmplă în templu, pentru a separa vizual închinarea de viața de zi cu zi Veșmintele, ajutând la renunțarea la agitația lumească, subliniau importanța excepțională a momentului de a sta în fața lui Dumnezeu În cadrul istoriei bizantine a avut loc adăugarea unui anumit tip de haine bisericești Au distincții pentru toate gradele preoției: diaconi, preoți și episcopi Fiecare detaliu al veșmintelor este înzestrat cu o semnificație simbolică specială și poartă propria sa încărcătură semantică Vesminte de diacon* Stihar și orarion din brocart aurit Rusia A doua jumătate a secolului al XIX-lea Brocart, mătase, țesătură de bumbac, fir metalic, galon; țesut, broderie Stichar: , x , ; orarion: , x , Post, în de la Muzeul de Stat de Etnografie din Leningrad (denumit în continuare GME); mai devreme: în sacristia Bisericii Nașterea lui Ioan Botezătorul din Corpul I de cadeți (clădirea Palatului Menșikov) Inv Nr ERT- , ERT- * Inclus într-un set cu infractor (vezi nr) Tavan* din brocart aurit Rusia A doua jumătate a secolului al XIX-lea Brocart, mătase, țesătură de bumbac, fir metalic, galon; țesut, broderie Lungime spate Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în sacristia Bisericii Nașterea lui Ioan Botezătorul Corpului I de cadeți (cladirea Palatului Menșikov) Inv № ERT II- * Inclus într-un set cu veșminte Baza ar trebui să fie considerată un surplis Slujitorii bisericii erau îmbrăcați în surplis, începând cu cititorii de psalmi și cititorii de altar Acesta a fost primul pas în slujirea lui Dumnezeu, a fost încredințat fără hirotonire, dar numai unor membri deosebit de vrednici ai clerului bisericii Surplisul arată ca un halat lung sub formă de cămașă, extins în jos, cu decupaj pentru cap, fără guler, cu mâneci largi Este o imagine simbolică a tunicii Domnului - hainele suferințelor lui Isus Hristos Pe lângă surplis, diaconului i s-a atribuit și un orarion - o

fâșie lungă de material colorat pe care diaconul o poartă pe umărul stâng peste surplis În sens spiritual, orarion înseamnă aripi de înger, pregătirea de a împlini voia lui Dumnezeu, putere și putere În timp ce proclamă rugăciuni înaintea altarului, diaconul ridică capătul din față al panglicii cu mâna dreaptă Vesmântul preot (preot) este alcătuit dintr-o veșmânt, stolă, centură, balustrade, phelonion, cruce pectorală O vestă este o haină lungă asemănătoare cu un surplis, dar cu mâneci înguste A fost purtat sub un phelonion (riza), după cum sugerează și numele Epitrahelion - o fâșie lungă de material plasată în jurul gâtului pe ambii umeri și prinsă în față Simbolic ea diacon (vezi nr) Ghet de mătase neagră Rusia, Petrograd Începutul secolului al XX-lea Fabrica I A Zheverzheev Brocart, țesătură de bumbac, galon; ţesut , x , Imprimat pe căptușeală: I A ZHEVERZHEEV PETROGRAD Perinnaya, №№ - Post, în de la Muzeul de Artă de Stat din Leningrad Inv Nr ERT- înseamnă harul deosebit al Duhului Sfânt, precum și suferința lui Hristos, care a purtat crucea pe umeri Fără această piesă vestimentară, un preot nu are voie să facă o singură slujbă Centura înseamnă pregătire pentru serviciu, iar balustradele - fâșii de țesătură densă purtate la încheieturi și prinse din interior - simbolizează legăturile lui Hristos Felon - îmbrăcăminte exterioară, lungă, în formă de clopot, fără mâneci Partea superioară a felonionului se numește manta, este rigidă, ca simbol al jugului și jugului lui Hristos, pe care preotul le poartă Cuvântul "phelonion" în greacă înseamnă "strălucire, strălucire", dar există și semnificația sa simbolică - "adevărul atotcuprinzător" În vremurile precreștine în Orient, felonionul a servit pentru a proteja împotriva ploii și a frigului Din evlavie pentru Mântuitorul și apostolii care purtau astfel de haine, au început să o folosească ca haină sfântă Phelonionul se poartă peste o vestă și, de regulă, are decorațiuni bogate Deasupra veșmintelor este o cruce pectorală - principala diferență a preotului Răsplata pentru un preot pentru slujirea zeloasă este o cuisse, o skufia sau kamilavka, o cruce cu decorațiuni, un buzdugan și o mitră Gheta este o scândură dreptunghiulară de formă alungită, pe o panglică lungă, cu o cruce în centru, purtată pe coapsă în partea dreaptă, iar în prezența unui club - în stânga Aceasta este prima răsplată dată preotului ca "sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu" (Efeseni :) și cu care preotul trebuie să fie înarmat Mace - o placă în formă de romb, pe o panglică lungă, este purtată pe coapsa din partea dreaptă Bâta, ca și piciorul, are sensul sabiei spirituale, adică cuvântul lui Dumnezeu Veșmintele unui episcop (un duhovnic de al treilea, cel mai înalt grad de preoție, căruia îi aparțin alți episcopi [preot senior grec] - patriarh, mitropolit și arhiepiscop) sunt alcătuite dintr-un sakkosnik, balustrade, stolă, centură, bâtă, sakkos , omoforion, mitra, manta Veșminte episcopului (sakkos, omophorion, balustrade, bâtă, centură) din catifea albastră Rusia A doua jumătate a secolului al XIX-lea Catifea, mătase, galon, franjuri, metal; ţesut Sakkos: lungime spate , ; omoforion: , x , ; balustrade: , x , ; club: , x , ; centura: , x , Ștampilat pe căptușeală: Cap Inventarul Sacristiei Lavrei Al - Nevsky nr / Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în Muzeul Academiei de Arte; în sacristia Lavrei lui Alexandru Nevski Inv Nr ERT- ; ERT- ; ERT- a, b; ERT- ; ERT- Manta episcopală mătase violet cu tablete de catifea visiniu Rusia secolul al -lea Mătase, catifea, fir metalic, galon; broderie x Post, de la Fondul de Schimb Inv Nr ERT- Sakkos - haina liturgică superioară a unui episcop sub forma unei mantii spațioase, cu fante pe laterale și mâneci largi Inițial - ținuta doar a împăratului bizantin, din secolele XII-XIII - cei mai înalți

funcționari și patriarhul În Biserica Rusă, sakkos a devenit cunoscut încă de la începutul secolului al XV-lea, când mitropolitul Fotie al Kievului l-a adus cu el din Grecia Tradiția imperială a donațiilor a fost reluată de țarul Petru I în timpul vizitei sale la Arhangelsk în Pentru ceremonia de sfințire a Bisericii Sfinții Apostoli Petru și Pavel a cetății Novodvinsk - pe iunie (în ziua omonimului său), suveranul i-a acordat sakkos Preasfințitului Părinte Arhiepiscop Atanasie și "a poruncit să aibă veșminte în el Din acel an, - după cum notează cronicarul Dvina, - au început sakkoses Mai mult, "există dovezi că Atanasie a primit două sakkos ca dar de la rege: "unul din brocart persan de aur, iar celălalt PSRL T L S goy, cea mai de preț dintre primele, pentru că a fost făcută din mantia de catifea verde a suveranului (epanchi - I B) "" La august, deja în Mănăstirea Solovetsky, țarul a poruncit "rectorului Arhimandrit Brazii și celor care aveau să-l urmeze să poarte manta cu tăblițe și toiag cu mere" și a aprobat cu decretul personal "acest avantaj în clerul stareți Solovetsky slujba arhimandrială deplină, cu căciulă, și cu bâtă, și cu coapsă, și cu șorț de mână, și cu ripidi " Omoforionul este o parte a veșmintei, fără de care episcopul nu poate săvârși închinare Este o fâșie lungă și largă de materie, al cărei capăt coboară spre piept, iar celălalt spre spate Simbolizează oaia, rătăcită și adusă de Bunul Păstor pe umerii lui în casă, adică mântuirea neamului omenesc de către Iisus Hristos Mitra - coafa unui episcop în timpul slujbelor divine, sub forma unui șapcă solid rotunjit, bogat decorat Prototipul său era un turban Înseamnă simbolic bandajul care a fost pe capul Mântuitorului în timpul înmormântării și este o imagine a coroanelor de aur cu care cei drepți vor fi încoronați în Împărăția Cerurilor Mitra este oferită și preoților ca recompensă specială pentru serviciu În Rusia, pentru prima dată, mărturisitorul Ecaterinei cea Mare, protopopul Ivan Panfilov, a primit mitra în Un astfel de preot este numit "mitred" Mantaua este o pelerină lungă, până la pământ, fără mâneci, cu o închizătoare la guler Componentele obligatorii ale mantalei sunt trei dungi orizontale (surse), care simbolizează harul învățăturii Evangheliei și patru dungi dreptunghiulare de țesătură (tablete) pe părțile laterale ale tăieturii Dungile de sus înseamnă Vechiul și Noul Testament ( ) Veryuzhsky V Athanasius, Arhiepiscop de Kholmogory Viața și opera sa în legătură cu cu istoria eparhiei Kholmogory SPb , S , nota Cronicarul Solovetsky timp de patru secole de la întemeierea Mănăstirii Solovetsky până în prezent, adică din până în M " S Ibid p , Phelonion cu "Adormirea Maicii Domnului" brodat pe umar si bordura ornamentala brodata pe buiandrug Rusia Sfârșitul secolului al XVIII-lea Catifea, mătase, țesătură de bumbac, fir metalic, imitație de perle, paiete, sticlă, inserții pitorești; broderie Lungime spate Post, în de la Muzeul de Stat de Istorie a Religiei și Ateismului (denumit în continuare GMIRIA) din Leningrad Inv Nr ERT- Inițial, mantaua a făcut parte din costumul imperial bizantin și a fost acordată de împărat Patriarhului Constantinopolului; din secolul al XV-lea, a devenit parte a veșmintelor tuturor episcopilor În mod simbolic, marchează "plinătatea harului, puterii și înțelepciunii Divine cu care Regele Cerurilor le dăruiește imitatorilor săi Din punct de vedere spiritual, mantaua repetă unele dintre semnificațiile simbolice ale phelonion, sakkos și omophorion, așa cum este purtată atunci când episcopul nu poartă aceste veșminte Culoarea mantalei și a tăblițelor de pe ea depindea de gradul de episcopat, de catedra sau clasa mănăstirii, de uzul liturgic, adică de sărbătoare, precum și de meritele personale ale proprietarului manta În prezent, patriarhul are o mantie verde,

mitropoliţii una albastră, iar arhiepiscopii una violetă; în timpul postului - negru, ca toți monahii Schema de culori are o semnificație specială pentru toate veșmintele și corespunde întotdeauna unei anumite zile din calendarul bisericii Auriu sau galben - culoarea soarelui, aur, înviere În veșminte de aur slujesc duminica, precum și în sărbătorile închinate Mântuitorului, profeților, apostolilor și sfinților Albastrul este culoarea purității Este solicitat la sărbătorile Maicii Domnului: Buna Vestire, Depunerea Veșmântului, Adormirea Maicii Domnului, Nașterea Preasfintei Maicii Domnului, Mijlocirea, Intrarea în Biserică și în zilele pomenirii Icoanelor din Maica Domnului Verdele este culoarea speranței, a vieții eterne În verde slujesc în ziua Duhului Sfânt, Sfânta Treime, la sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim, precum și în zilele de pomenire a sfinților, asceților și sfinților nebuni Roșu este culoarea vieții eterne, a renașterii Nu întâmplător oul de Paște este roșu În veșmintele de această culoare, preoții slujesc a doua jumătate a slujbei de Paște până la sărbătoarea Înălțării Domnului Dar de asemenea Denisova M E Originea mantalei și iconografia imaginilor de pe tăblițe Resursa de internet: https://www portal-slovo ru/art/ php Acces: este și culoarea sângelui, de aceea martirii sunt amintiți în veșminte roșii Culoarea purpurie a veșmintelor corespunde zilelor dedicate suferinței lui Hristos pe Cruce Negrul este culoarea detașării de viață, veșmintele de această culoare sunt de obicei purtate în zilele Postului Mare În timpul altor posturi, ei servesc în haine de culoare albastru închis, violet închis, verde închis Albul este culoarea marii sărbători a Nașterii Domnului, Teofania, Întâlnirea, Schimbarea la Față și Înălțarea Domnului În haine albe, începe slujba de Paște Este culoarea luminii divine Uneori, veșmintele albe sunt folosite la săvârșirea sacramentului botezului, nunților și, de asemenea, la slujbele de înmormântare Numai această scurtă enumerare oferă o idee despre complexitatea și profunzimea conținutului spiritual al acțiunii templului În același timp, face posibilă înțelegerea de ce fiecare templu ar trebui să aibă un întreg set de veșminte bisericești de diferite culori, destinate utilizării în cazuri adecvate În plus, aceleași veșminte, de regulă, au fost făcute pentru toți miniștrii, Un surplis cu broderie "Adormirea Maicii Domnului" pe umar si bordura ornamentala brodata pe maneci si tiv Rusia Sfârșitul secolului al XVIII-lea Catifea, mătase, țesătură de bumbac, fir metalic, imitație de perle, paiete, sticlă, inserții pitorești; broderie Lungime spate Post, în de la GMIRIA la Leningrad Nr ERT- participarea la serviciu În catedralele mari, mai mulți preoți și diaconi, precum și psalmiți și slujitori de altar, puteau lua parte simultan la slujbele divine În consecință, au fost necesare multe seturi de veșminte Erau păstrați în templu, într-o încăpere specială - sacristia Sacristia putea conține și haine care nu mai erau folosite, dar importante ca relicve de valoare istorică și artistică În general, oricare dintre articolele de veșminte liturgice este sacru, fiecare dintre detaliile sale este umplut cu o semnificație specială și, prin urmare, forma și natura locației ornamentelor de pe haine au fost păstrate de secole, personificând astfel inviolabilitatea fundatii bisericesti Dar, cu toată canonicitatea formei, aspectul veșmintelor a suferit totuși mici modificări, care au depins de diverși factori: disponibilitatea diferitelor țesături, resurse materiale, disponibilitatea meșterilor pricepuți și, de asemenea, TI Phelonion de mătase verde cu umăr brodat Rusia, Iran (mătase) secolul al -lea Mătase, catifea, fire metalice și de mătase, galon; țesut, broderie Lungime spate Post, în de la GME din

Leningrad; mai devreme: în colecţie I A Galnbeka Inv Nr ERT- stilul artistic care a prevalat într-o anumită perioadă ( ) Cel mai vechi grup din colecția Ermitaj este format din veșminte datând din secolul al XVII-lea Sursa de reaprovizionare a sacristiilor la acea vreme erau în primul rând contribuțiile și donațiile enoriașilor În consecință, cele mai elegante veșminte, cusute din țesături scumpe de import și bogat decorate cu broderii, pietre prețioase și picturi, proveneau de la persoane regale, cetățeni nobili și reprezentanți ai clerului superior Așadar, una dintre veșmintele expuse în cadrul expoziției este o contribuție comemorativă la Lavra Treimii-Sergiu, realizată de in de un boier numit Nagoi Probabil că ar putea fi una dintre rudele Mariei Nagoya - ultima soție a țarului Ivan al IV-lea cel Groaznic, mama fiului său cel mai mic, țareviciul Dimitri Ivanovici, ucis nevinovat Până la începutul secolului al XVIII-lea, din cauza lipsei unei producții manufacturiere proprii pe scară largă, multe țesături decorative - mătase, brocart, catifea - erau nu numai scumpe, ci și destul de rare, așa că erau considerate ca o marfă deosebit de valoroasă Țesăturile au fost importate atât din Orient (din Iran, Turcia, China), cât și din țările din vestul Europei, folosindu-se la coaserea hainelor laice, a ustensilelor de ceremonie pentru cai, a obiectelor de interior, precum și pentru nevoile bisericești Veșmintele secolului al XVII-lea prezentate în cadrul expoziției sunt realizate din țesături de origine orientală, ele demonstrând în mod clar varietatea de texturi, ornamente și scheme de culori caracteristice acelei vremuri Formarea țesăturii mătăsii ca industrie în Rusia datează de la începutul secolului al XVIII-lea, la momentul reformelor lui Petru I S-a dezvoltat constant de-a lungul secolului, numărul fabricilor a crescut rapid În timpul domniei Ecaterinei a II-a, țesutul intern de mătase a jucat deja un rol semnificativ în țară, deși încă nu putea satisface pe deplin nevoile pieței interne Țesături cu model rusesc Tavan din mătase modelată cu un umăr decorat cu imagini brodate cu vulturi bicipitali Rusia Sfârșitul secolului al XVII-lea - începutul secolului al XVIII-lea Franța (mătase) Anii - Mătase, in, fire metalice și de mătase; broderie, țesut Lungime spate Post, până în din colecție Muzeul Școlii de Desen Tehnic a Baronului Stieglitz Inv Nr ERT- zo fie că este utilizat pe scară largă în decorațiunile interioare, pentru croitorie, precum și pentru nevoile bisericii Fabrica Lazarev a devenit deosebit de renumită, ale cărei produse nu erau inferioare celor mai bune modele vest-europene în ceea ce privește calitatea și frumusețea ornamentelor Cu toate acestea, nu toate bisericile își puteau permite să comande veșminte bisericești de lux pentru a-și umple sacristiile În numeroase biserici mici, împrăștiate cu generozitate pe vastul teritoriu al Rusiei, care existau pe donații modeste de la enoriașii locali, se descurcau cu haine din țesături simple imprimate Au fost utilizate pe scară largă în viața țărănească Phelon dintr-un toc roșu Rusia A doua jumătate a secolului al XVIII-lea pânză; toc Lungime spate Post, până în din colecție Societatea Rusă pentru Încurajarea Artelor Inv Nr ERT- Surplis cu toc cu un umăr din mătase galbenă Rusia A doua jumătate a secolului al XVIII-lea Mătase, pânză; toc Lungime spate Post, în de la Muzeul de Artă de Stat din Leningrad Inv Nr ERT- Phelon dintr-un toc cu model roșu pe fond alb Rusia A doua jumătate a secolului al XVIII-lea pânză; toc Lungime spate Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în colecţie I A Galnbeka Inv Nr ERT- Surplis cu toc cu ornament floral stilizat Rusia secolul al -lea Tesaturi de in si bumbac; toc Lungime spate Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în colecţie I A Galnbeka Inv Nr ERT- Metoda de decorare a

țesăturilor cu modele imprimate folosind scânduri sculptate, sau "maniere", este cunoscută în Rusia încă din cele mai vechi timpuri Judecând după surse - încă din secolul al X-lea În secolele XVII-XVIII, țesăturile imprimate, datorită colorului și relativ ieftinității lor, au fost folosite foarte pe scară largă în rândul diferitelor segmente ale populației ruse - de la simpli țărani și artizani până la cetățeni bogați Din călcâi erau cusute haine pentru bărbați și femei, s-au împodobit pereții locuințelor, s-au făcut cuverturi pentru bănci, draperii pentru ferestre etc Pentru veșmintele bisericești s-au ales țesături cu modele variate, în principal cu motive florale Fundalurile roșii au predominat în culoare ca personificare a ideii oamenilor de "roșu", adică frumos Orice serviciu divin, chiar și în cel mai modest templu cu aspect, trebuia să se distingă printr-un design special Pentru umăr s-au folosit inserții de mătase sau un toc cu un model diferit În același timp, țesătura a fost folosită foarte economic, totul a fost folosit, chiar și mici petice Veșmintele cu toc, cu toată textura lor nepretențioasă, datorită schemei de culori și execuției atentă a fiecărui detaliu, fac o impresie foarte solidă, izbindu-se prin lucrarea lor emoționantă Ele nu se pierd pe lângă veșmintele bogate, sclipind cu broderii de aur, și ocupă un loc destul de demn în colecția de veșminte bisericești ortodoxe a Schitului de Stat Cea mai importantă parte sacră a fiecăreia dintre veșminte sunt mantale În marea majoritate a cazurilor, acestea au fost realizate de meșteri ruse De regulă, mantalele erau decorate cu ornamente din fire aurite, folosind diverse tehnici de broderie, completate cu detalii din metale și pietre prețioase De exemplu, una dintre mantalele prezentate in cadrul expozitiei este realizata din catifea neagra de import, care este brodata cu motive florale extrem de stilizate care acopera complet intreaga suprafata a materialului ca un model de metal forjat Manta unui phelonion din mătase franceză din anii - cu un model floral multicolor pe Fragment de broderie pentru umăr Rusia secolul al -lea Catifea, pânză, fire metalice și in; broderie , x , Post, în de la GME din Leningrad Inv Nr ERT- fundal auriu, decorat de meșteșugari rusești cu imagini ale unui vultur cu două capete în rezerve În cazuri speciale, pe veșminte au fost așezate compoziții intriga, cum ar fi, de exemplu, pe un magnific phelonion din catifea turcească cu imagini cu scene evanghelice și sfinți în medalioane situate pe manta și pe partea inferioară Granati, perle, argint, sticla colorata au fost folosite pentru a decora aceasta riza Decorul textil al bisericii secolului al XVII-lea nu poate fi imaginat fără mostre de cusut facial, care au fost o componentă importantă a cultului ortodox Colecția Schitului de Stat conține unul dintre astfel de monumente - un buzdugan pe care este brodată compoziția "Mântuitorul întronat cu viitorul" Această probă a fost probabil realizată într-unul dintre atelierele provinciale care a lucrat pentru numeroase biserici și mănăstiri rusești Vorbind despre veșmintele bisericești din secolul al XVIII-lea, este imposibil să ignorăm activitățile împărăteselor ruse și ale acestora raport cu credința ortodoxă Așadar, toți contemporanii au remarcat religiozitatea sinceră a Elizavetei Petrovna, care nu numai că a respectat cu strictețe posturile și a celebrat toate sărbătorile sfinte, dar ea însăși îi plăcea să cânte împreună cu corul din templu Împărăteasa Ecaterina a II-a a tratat biserica oarecum diferit Ea provenea dintr-o familie de luterani germani, iar la sosirea în Rusia, la iunie , s-a convertit la ortodoxie Încercând să câștige favoarea supușilor ei, ea a subliniat puternic aderarea la tradițiile ortodoxe și atitudinea respectuoasă față de reprezentanții clerului La fel ca predecesorul ei

la tron, Ecaterina a II-a a fost profund interesată de construcția și starea bisericilor din capitală Potrivit legendei, de la ferestrele palatului ei, ea a atras atenția asupra clădirii neterminate a Catedralei Adormirea Maicii Domnului (sfințită mai târziu în numele Sfântului Egal cu Apostolii Principe Vladimir) și, după ce a aflat povestea ei tristă, Poselyanin E Biserica rusă și asceții ruși ai secolului al XVIII-lea SPb , S ; Ecaterina a II-a după povestea unei arhive germane // ruse contemporane Nr S Fragment de broderie pentru umar Rusia secolul al -lea Catifea, pânză, fire metalice și in; broderie , x , Post, în prin Comisia de expertiză de achiziții a Muzeului Schitului de Stat, arr de la o persoană privată Inv Nr ERT- Phelonion cu o piesă de umăr de broderie facială din lucrare rusă cu scene din viața Fecioarei și Schimbarea la Față a Domnului Rusia, Turcia (țesătură) Începutul secolului al XVII-lea Catifea, fir metalic, sidef, argint, perle, granat pirop, sticla colorata, metal de baza; țesut, broderie Lungime spate Post, în de la Muzeul de Stat al Rusiei din Leningrad; mai devreme: în sacristia mănăstirii Kirillo-Belozersky Inv Nr Tur- ! eu whoa - - ■ ■- L Buciugan cu broderie "Mântuitorul pe tron cu cei care urmează" Rusia secolul al -lea Mătase, pânză, mătase, fire metalice și de bumbac; broderie , x , Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în colecţie I A Galnbeka Inv Nr ERT- a ordonat construirea templului Acest lucru s-a întâmplat în Clădirea a fost supravegheată de urgență pentru întocmirea unui deviz preliminar În anul următor, au fost aprobate desenele catedralei, realizate de arhitectul Antonio Rinaldi În , Senatul a încredințat colonelului Dyakov finalizarea construcției catedralei Capela Adormirea Maicii Domnului a fost finalizată mai întâi; acest lucru a fost raportat mitropolitului Gabriel cu cererea de a emite o antimension și de a permite slujbele divine Iar pentru sfințirea capelei Adormirea Maicii Domnului, împărăteasa a acordat un phelonion, care se păstrează acum în Schitul Statului Perna din brocart roz cu manta din matase liliac Rusia Țesătură din mătase, brocart, bumbac; ţesut Lungime spate Pe căptușeala umărului este inscripția: Acest phelonion a fost acordat de preacuviosul Gesudaryne IMPARATUL TRICE EKATERINA la septembrie , zilele trecute de sfintirea noii capele a Adormirii Maicii Domnului Din colectia principala a Palatului de Iarna; anterior: acordată Catedralei Adormirea Maicii Domnului din partea Petersburgului în comemorarea sfințirii capelei sale laterale cu același nume* Inv Nr ERT- * În catedrala a fost sfințită în numele Sf prințul Vladimir Nu s-au păstrat informații despre momentul și împrejurările transferului monumentului de la sacristia Catedralei Principele Vladimir la Palatul de Iarnă Phelonionul este realizat din brocart roz cu o curea de umar din matase liliac Pe căptușeala de pânză a umărului se află o inscripţie: "Acest phelonion a fost dăruit de cea mai evlavioasă Suverană Împărăteasa CATHERINA II, septembrie , în ziua cealaltă a sfințirii noii capele a Adormirii Maicii Domnului " În acest caz, cu un grad semnificativ de certitudine, putem vorbi despre originea rusă a țesăturilor Mantaua este confectionata din matase liliac cu un model de ciorchini mici de flori Culoarea liliac, în conformitate cu tradiția bizantină, este asociată cu Crucea, cu Înălțarea Crucii, iar din moment ce sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci cade pe septembrie, iar phelonionul, conform inscripției, a fost acordat pe septembrie, între aceste evenimente se poate urmări o legătură complet logică Adevărat, phelonionul în sine este făcut din brocart roz, care nu se încadrează în sistemul de culori canonic Dar aici putem aminti veșmintele anterioare ale secolului al XVII-lea, realizate din țesături scumpe de import, în care sarcina

semantică principală era purtată de mantaua culorii "corecte" corespunzătoare Veșmântul preotului, din catifea de teracotă, inclusiv un phelonion, stolă și cuisse, datează tot din anii Este decorat cu broderii aurii spectaculoase care acoperă aproape întreaga suprafață a halatului Pe mantaua phelonionului și de-a lungul marginii produsului sunt dungi largi de ornamente din frunze luxuriante de acant și ghirlande de flori, cu includerea unui motiv de viță de vie ca unul dintre principalele simboluri creștine gratuit eu Veşmintele de preot (phelonion, fură, gheață) Rusia A doua jumătate a secolului al XVIII-lea Tesaturi de catifea, matase, in si bumbac, fir metalic, paiete; broderie Criminal: lungime spate , ; epitrahelion: , x , ; gheta: , x , Post, până în din colecţie Uspenski Inv Nr ERT- , ERT- , ERT- câmpul de veşminte este acoperit cu buchete de flori alternând în model de şah şi ciorchini de struguri cu frunze Trebuie remarcat faptul că, odată cu abundența și bogăția generală a broderiei cu aur, veșmântul nu pare supraîncărcat cu broderii decorative, care se găsesc adesea în lucrările secolului al XIX-lea Combinația echilibrată dintre broderia strălucitoare și fundalul țesăturii creează o senzație de armonie și lejeritate, tipică clasicismului timpuriu Nici țesătura pentru veșminte nu a fost aleasă întâmplător A fost catifea cu nuanțe strălucitoare care a fost fundalul cel mai avantajos pentru broderia aurie, deoarece textura sa mată a contrastat cu succes cu strălucirea firelor de metal Metoda tradițională de finisare în Rus' a fost coaserea cu atașament - impunerea unui fir metalic deasupra țesăturii și fixarea lui pe bază cu ajutorul firului de mătase sau in Acest lucru a făcut posibilă economisirea materialelor scumpe și, în același timp, obținerea unui efect decorativ excepțional Pe lângă firele metalice, se foloseau adesea beat (sârmă metalică turtită) și gimp (arc subțire de metal) Toate acestea au făcut posibilă realizarea unei varietăți texturate de broderie, făcând-o și mai expresivă Lucrările de broderie cu aur se desfășurau de obicei în atelierele monahale, unde brodarii din generație în generație își transmiteau abilitățile profesionale unii altora ( ) Cu toate acestea, există și astfel de veșminte, al căror design decorativ este de natură pur seculară - fără simbolurile creștine obișnuite sub formă de viță de vie, spice de porumb etc Faptul este că pentru o lungă perioadă de timp în Rus' a existat o tradiție de a favoriza biserica cu rochii de ceremonie ale reprezentanților celei mai înalte nobilimi Astfel de rochii din materiale scumpe, brodate cu aur și argint, care erau adevărate lucrări de croitorie, au fost purtate doar de câteva ori După aceea, au fost puse în cufere, unde au fost depozitate mulți ani Adesea, moștenitorii donau templu sau mănăstire costume de modă veche, unde erau modificate pentru nevoile bisericii Acest lucru explică parțial faptul că aproape nimic din bogăția legendară a garderobelor împărăteselor Elisabeta Petrovna și Ecaterina a II-a nu a supraviețuit până în prezent Un phelonion din mătase galbenă, alterat dintr-o rochie de ceremonie pentru femei Rusia A doua jumătate a secolului al XVIII-lea, manta - secolul al XVII-lea Țesături din mătase și bumbac, catifea, fir metalic; broderie Lungime spate Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în colecţie I A Galnbeka Inv Nr ERT- Natura rochiilor de ceremonie din anii - cu fuste uriașe pe bronz a făcut posibilă decuparea simultană a unui set de veșminte pentru un diacon și un preot, ceea ce este confirmat de mostre din colecția Ermitaj O parte a unui astfel de set este, de exemplu, un epitrahelion format dintr-un ochi de argint Baza decorului este o ghirlandă care curge lin sub forma unei panglici de dantelă și elemente florale - un motiv caracteristic țesăturilor cu model din a doua treime

a secolului al XVIII-lea Cu toate acestea, în această lucrare, panglica de dantelă "se materializează" sub forma unei benzi înguste de plasă metalică împletită Iar printre elementele florale brodate care o inconjoara, apar insertii de folie colorata, care imbogateste si mai mult textura broderiei si schema de culori a acesteia Din punct de vedere stilistic, broderia aparține barocului elisabetan Colecția muzeului conține un set unic de veșminte de preot (felonion și epitrahelion), al căror decor cu broderie din fir metalic pe moire alb are o datare foarte specifică Pe căptușeala subțire de bumbac a felonionului se află o inscripție: "Din rochia de mireasă a împărătesei Alexandra Feodorovna Donat în , ziua ianuarie" Veșmânt de preot (felonion și stolă) din moire alb Rusia Prima jumătate a secolului al XIX-lea Mătase, fir metalic, bataie, rigmarole, galon; phelonion brodat: lungime spate , ; epitrahelion: , x , Pe căptușeală se află o inscripție: Din rochia Marii Ducese Împărăteasei Alexandra Feodorovna Donat în Genei Ora la prânz Post, în de la GME din Leningrad Inv Nr ERT- , ERT- După cum știți, Marele Duce (viitorul împărat Nicolae I) s-a căsătorit cu fiica regelui prusac în Pentru acest eveniment solemn a fost cusută o rochie de mireasă elegantă cu broderie Ghirlande înguste aurii împodobeau câmpul de mătase albă, trecând dedesubt în festone rotunjite cu aranjamente florale Marginea a fost subliniată de o fâșie de ornament sub formă de palmete clasice elegante În , rochia a fost acordată unuia dintre temple și apoi transformată în veșminte elegante Potrivit tradiției, astfel de donații se făceau în legătură cu sărbătorile bisericești speciale, când familia regală, însoțită de reprezentanți ai Curții Ruse, vizita diferite sfinte mănăstiri O grupă specială din colecția Schitul o constituie veșmintele episcopilor aparținând celui mai înalt grad de preoție De mare interes este sakkos care datează din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea Are la bază mătase roz cu un mic model floral monofonic Pe ea sunt șerpuite ghirlande de flori și frunze verzi brodate cu fir metalic și mătase Dispunerea verticală a ghirlandelor, îndoirea lor ondulată și ritmul neted sunt tipice pentru decorarea țesăturilor cu model în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea Cu toate acestea, în acest caz, tehnica brodarii cu fir metalic, combinată cu mătase colorată, imită cu pricepere țesătura scumpă de brocart Mai mult, la început au fost brodate panouri drepte, iar abia apoi au fost tăiate veșminte din ele Mânecile și tivul arată complet diferit Pe fundalul de mătase albastră sunt dungi largi de ornament baroc elegant, brodate Sakkos de mătase roz cu broderie Rusia A doua jumătate a secolului al XVIII-lea Mătase, brocart, fire metalice și de mătase, beat, gimp, perle; broderie Lungime spate Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în colecţie I A Galnbeka Inv Nr ERT- Manta episcopala* cu semne brodate ale Ordinului Sf Alexandru Nevski și literele "A" și "L" pe tăblițe de catifea verde Rusia Sfârșitul secolului al XVIII-lea - începutul secolului al XIX-lea Glazura mov si argintiu cu dunga de catifea impletita, moire, tafta, catifea, fire metalice, rigmarole, paiete; broderie, țesut Lungime spate Post, în de la GME din Leningrad Inv Nr ERT- * Publicația conține detaliile mantalei - tabletele superioare și inferioare fir de argint În ciuda unei asemenea varietăți de tehnici de finisare, veșmintele în ansamblu arată destul de organic în ceea ce privește designul general Colecția muzeului conține și o mantie de mătase violet, care este halatul unui episcop, pe care îl purta în timpul procesiilor solemne Pe eșantionul supraviețuitor, pe tăblițe de catifea verde, brodate cu fire de aur: deasupra - semnele Ordinului Sf Alexandru Nevski, în partea de jos - literele "A" și "L" Acest lucru

indică faptul că mantaua a fost făcută pentru un duhovnic care avea un premiu atât de mare Veșmintele secolului al XIX-lea, vremea în care diferitele stiluri ale trecutului au început să fie purtate în toată Europa, arată deosebit de spectaculos și divers în ceea ce privește metoda de decorare Pentru a obține mijloace expresive suplimentare, sub broderie s-a așezat carton, iar uneori un șnur sau vată, care l-a făcut în relief și îmbogățit cu jocul clarobscurului, chiar și subliniind mai mult strălucirea aurului Mantaua era deosebit de elegant decorată, care, împreună cu crucea falsă, era principalul centru vizual și semantic al veșmintelor Un exemplu izbitor este surplisul de catifea visiniu de la mijlocul secolului al XIX-lea Cusutul umărului, precum și crucii, sunt completate de mici perle de râu, care au fost unul dintre materialele preferate ale broderilor ruși Forma și textura sa irizată au fost perfect combinate cu broderia aurie Tivul și mânecile surplisului sunt decorate cu o bandă largă de model de viță de vie Pe lângă măiestria pricepută Surplis de catifea burgundy cu "Incoronarea Maicii Domnului" brodata pe umar Rusia Mijlocul secolului al XIX-lea Catifea, matase, fir metalic, bataie, perle; broderie Lungime spate Post, în de la Gokhran al Ministerului de Finanțe al URSS Inv Nr ERT- Vesminte de preot (felonion, stola, gheta) din catifea violet cu insigna brodata a Ordinului Sf Alexandru Nevski Rusia Mijlocul secolului al XIX-lea Catifea, fir metalic, bataie, gimp, galon; broderie Criminal: lungime spate , ; epitrahelion: , x , ; gheta: , x , Post, de la Fondul de Schimb Inv Nr ERT- , ERT- , ERT- aici este izbitor desenul clar al fiecărui element Curbele moi ale viței de vie se împletesc cu frunze ajurate, creând un model uimitor de frumos, iar ciorchinii de struguri capătă un relief aproape sculptural datorită tampoanelor speciale Colecția Hermitage include și exemple în care broderii aurii luxoase acoperă aproape întregul fundal de țesătură Printre acestea se remarcă un set de veșminte de catifea mov, excepționale ca bogăție de decor, care includ un phelonion, stolă și cuisse Pe lângă bogăția designului decorativ, modelul de motive brodate poartă o mare încărcătură semantică Pe umărul phelonionului există o imagine a Ochiului Atotvăzător înconjurat de capete de îngeri Mai jos sunt simboluri liturgice și imagini ale instrumentelor pasiunii Toată suprafața este acoperită cu ghirlande de flori cu viță de vie Printre diferitele parcele de broderie cu aur, există și o imagine alegorică: o cornua abundenței din care se revarsă semne de ordine, o cruce, o coroană, un sceptru, un escroc de episcop, o carte, o mitră și așa mai departe, care este citit fără ambiguitate ca personificarea naturii divine a puterii seculare și bisericești Crucea falsă de pe acest felon este insigna Ordinului Sf Alexandru Nevski Acest ordin, înființat în , a fost acordat nu numai secularilor, ci și clerului În secolul al XIX-lea în Rusia, centrele care au păstrat și dezvoltat tradițiile broderiei cu aur erau încă numeroase mănăstiri Pe lângă mănăstiri, A V Tyranov Vedere interioară a Marii Biserici a Palatului de Iarnă Ulei pe pânză Sokolov N Desen al unei casule din din albumul "Desene de veșminte sacre ale Catedralei Marii Curți a Palatului de Iarnă" Foaia Rusia, Sankt-Petersburg Departamentul de aparatură, desen - Hârtie; guașă, aur și vopsea argintie, stilou cu cerneală , x , Post, în de la GME din Leningrad; anterior: în colecţia principală a Palatului de Iarnă Inv Nr ERR- Fadeev A Desen al unei casule din din albumul "Desene de veșminte sacre ale Catedralei Marii Curți a Palatului de Iarnă" Foaia Rusia, Sankt-Petersburg Departamentul de aparatură, desen - Hârtie; guașă, aur și vopsea argintie, stilou cu cerneală , x , Post, în de la GME din Leningrad; anterior: în colecţia principală a

Palatului de Iarnă Inv Nr ERR- în orașe existau ateliere private care se ocupau atât cu împodobirea costumelor laice, cât și a diverselor veșminte, cruci și copertine pentru împodobirea bisericilor La Sankt Petersburg, de exemplu, s-a remarcat întreprinderea negustorului Pavel Likhachev , care, printre alte comenzi, trebuia să facă și haine pentru preoții care țineau slujbe în Palatul de Iarnă De-a lungul anilor, în sacristia catedralei a Palatului de Iarnă s-au acumulat un număr mare de veșminte diferite Au fost împărțite în grupuri sau seturi din același material, cu același decor, dar în scopuri diferite Fiecare astfel de set cuprindea mai multe veșminte episcopale, de la șase până la veșminte preoțești, surpliș de diacon, surpliș de cititor de psalmi, coperți pe altar și pe pupitru, unul sau două seturi de coperți În sacristia bisericii palatului trebuiau să existe seturi de haine pentru toate sărbătorile bisericești Din păcate, majoritatea nu au supraviețuit până în ziua de azi O idee despre bogăția și varietatea acestor veșminte poate fi Picturi despre lucruri expuse la prima expoziție publică de produse rusești din Sankt Petersburg în SPb , S , Mitra * din brocart auriu cu pietre prețioase Rusia anii Brocart, mătase, aur, argint, email, perle, diamante, rubine, ametiste, granate , x , Din colecția principală a Palatului de Iarnă; mai devreme: în sacristia Marii Catedrale a Palatului de Iarnă Inv Nr ERT- * Probabil că această mitră a fost pusă pe capul protopresbiterului Ioan Yanyshev în timpul nunții împăratului Nicolae al II-lea și a Principesei Alice de Hesse-Darmstadt (în Ortodoxie - Alexandra Fedorovna), ceea ce se vede clar în pictura lui L R Tuxen în din colecţia Schitul (vezi Nr) obţinute numai pe baza datelor de arhivă şi a imaginilor disponibile Astfel, de exemplu, colecțiile Schitului de Stat conțin un album care conține desene de veșminte (,) din sacristia Marii Catedrale a Palatului de Iarnă, realizate în anii - de artiști de desen ai Departamentului de Apanage În plus, albumul include o descriere detaliată a lucrurilor acumulate în sacristie între și , ceea ce îl face o sursă de cunoștințe extrem de valoroasă despre istoria creării veșmintelor bisericești de cel mai înalt nivel artistic Din catedrala Palatului de Iarnă provine, în special, o mitră de brocart auriu realizată în anii Este decorat cu motive ornamentale brodate cu perle si medalioane emailate inserate in pietre pretioase Mitra RGIA F Op D L ; arhiva GE F IV op Nr L este un exemplu de coafură de premiu, de care preoții s-au plâns pentru serviciile lor personale la biserică Reprezentanții clerului de curte se bucurau de o autoritate specială, participând la toate evenimentele solemne din viața familiei imperiale Printre ei s-au numărat mulți oameni de înaltă educație capabili să exercite o mare influență asupra celor din jur Li s-a dat un rol onorabil în creșterea spirituală a copiilor regali, familiarizarea lor cu cultura ortodoxă L R Tuxen Nunta lui Nicolae al II-lea și a Prințesei Alice de Hesse-Darmstadt (în Ortodoxie - Alexandra Feodorovna) la ( ) noiembrie Ulei pe pânză Phélon* din brocart de aur cu ornament țesut sub formă de vulturi dublu capete Rusia Sfârșitul secolului al XIX-lea Fabrica A și V Sapozhnikov Brocart, mătase, fir metalic, bataie; ţesut Lungime spate Pe căptușeala felonionului de la margine este cusut un semn în relief auriu pe mătase albă: PRESTER BLAGOVESCHENSKY Post, în de la Fondul de Schimb; mai devreme: în sacristia Marii Catedrale a Palatului de Iarnă Inv Nr ERT II- * Făcea parte dintr-un mare complex de veșminte bisericești special concepute și realizate pentru încoronarea lui Nicolae al II-lea în La sfârșitul încoronării, tuturor clerului care a participat la ea li s-au acordat veșminte cusute pentru ei Unul dintre acești clerici a fost

Pyotr Afanasyevich Blagoveshchensky (-), mai întâi protopop și apoi protopresbiter al catedralelor Palatului de Iarnă; sub Nicolae al II-lea, a fost responsabil de tot clerul de curte Un felon care i-a aparținut a fost păstrat în fondurile muzeului, dovadă fiind un semn pe căptușeală în relief cu aur (astfel de denumiri personale sunt extrem de rare) Phelonionul este realizat din brocart auriu strălucitor țesut cu imagini de vulturi dublu capete Brocart sau catifea, țesături foarte grele și dense în textura lor, s-au ținut bine Calendarul Curții pentru SPb , S forma monumentală laconică a produsului, corespunzătoare ritmului lin, solemn măsurat al închinării În același timp, falduri grele de țesături au creat o întreagă gamă de nuanțe clarobscur, iar firele metalice de brocart și broderie aurie străluceau cu mii de scântei în pâlpâirea plină de viață și tremurândă a lumânărilor Tocmai această apariție a reprezentanților clerului este surprinsă, de exemplu, în tabloul lui J Becker din , dedicat încoronării împăratului Alexandru al III-lea și împărătesei Maria Feodorovna, care a avut loc în Nunta împăraților ruși cu regatul, care a avut loc în mod tradițional în Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Kremlinul din Moscova, a fost întotdeauna deosebit de pompoasă Cea mai înaltă expresie J Becker Încoronarea lui Alexandru al III-lea și a împărătesei Maria Feodorovna în Catedrala Adormirea Maicii Domnului Ulei pe pânză Artist necunoscut Schițe de veșminte pentru preoții Diviziei Cavalerie Gărzi Rusia, Sankt-Petersburg Sfârșitul secolului al XIX-lea Hârtie; guașă , x , Inv Nr ERR- Post, în din Fondul Muzeului de Stat; mai devreme: în Biblioteca privată a împăraților ruși din Palatul de Iarnă Legătura inextricabilă dintre personalitatea împăratului rus și biserică a fost ritul creștinării împărăției, ca simbol al acordării lui cea mai înaltă putere seculară și ecleziastică Un grup separat de reprezentanți ai bisericii includea preoți de regiment, care erau figuri importante în armata rusă La noi au ajuns schițe ale veșmintelor preoților Gărzii Imperiale Ruse, care au fost păstrate multă vreme în Biblioteca proprie a împăraților ruși din Palatul de Iarnă Desenele au fost realizate la sfârșitul secolului al XIX-lea, probabil pentru a fi supuse aprobării monarhului Aceste veșminte se disting printr-o schemă de culori corespunzătoare culorilor uniformelor regimentelor de gardă Hainele similare puteau fi folosite în timpul slujbelor bisericești în zilele sărbătorilor regimentare La sfârșitul secolului al XIX-lea, fabrica de țesut brocart a lui Ivan Alekseevich Zheverzheev din Sankt Petersburg a jucat un rol semnificativ în producția de veșminte bisericești Această întreprindere a fost fondată în (exista comerț Ich'ysk? SSCHGPNShTSM / L-I fl frr/l IVfl No ' til i MH l rr M IJ Tkshshts Artist necunoscut Schițe ale veșmintelor preoților unităților militare aparținând Corpului de Gardă Rusia, Sankt Petersburg Sfârșitul secolului al XIX-lea Hârtie; guașă , x , Inv Nr ERR- Post, în din Fondul Muzeului de Stat; mai devreme: în Biblioteca privată a împăraților ruși din Palatul de Iarnă Veșmânt de mătase albă Rusia Începutul secolului al XX-lea Fabrica lui I A Zheverzheev Țesătură de mătase, galon; țesut Lungime spate , Pe căptușeală există o ștampilă: "FURNITORUL CURȚII MAESTĂȚII SA IMPERIALE producător I A Zheverzheev Sankt Petersburg" sub imaginea unui vultur cu două capete Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în sacristia Bisericii Nașterea lui Ioan Botezătorul Corpului I de cadeți (cladirea Palatului Menșikov) Inv Nr ERT- Phelonion brocart violet Rusia Sfârșitul secolului al XIX-lea Fabrica lui I A Zheverzheev Mătase, brocart, țesătură de bumbac, geamuri, fir metalic, galon; broderie Lungime spate Pe căptușeală este un brand imprimat; Fabricant I AZheverzheev Sankt Petersburg Post, în

de la Muzeul de Artă de Stat din Leningrad Inv Nr ERT- din), câștigând rapid recunoașterea binemeritată Deja în , I A Zheverzheev a primit o medalie de argint "pentru buna execuție și originalitatea desenului de brocart și pentru veșmintele preoțești și aerul de muncă satisfăcătoare" , iar în curând a primit titlul onorific de Furnizor al Curții Majestății Sale Imperiale Schitul are mai multe mostre caracteristice ale produselor fabricii lui I A Zheverzheev, care fac posibilă o idee nu numai despre calitatea lor înaltă, ci și despre designul artistic al veșmintelor bisericești de la începutul secolului al XX-lea Produsele fabricii includ, de exemplu, un tricou alb de mătase cu un model monocromatic colorat cu galon auriu Un phelonion foarte eficient din brocart mov Desenul ei are un caracter pronunțat de stilizare pentru țesăturile orientale Modelul fin lucrat este țesut cu fir metalic pe un fundal albastru închis de mătase Mantaua este realizata dintr-un ochiu auriu brodat cu fir de metal aurit: stele si o cruce incadrata de o vita de vie stilizata De-a lungul marginii, felonionul este învelit cu galon de aur cu un ornament geometrizat împletit A -a expoziție industrială și de artă din întreaga Rusie în la Nijni Novgorod Lista expozanților premiați cu premii lăudabile SPb , S Sakkos* Rusia anii Brocart, geamuri, mătase, fir metalic, dantelă, împletitură, franjuri, argint, metal; țesut, broderie, turnare Lungime spate Post, în de la Fondul de Schimb; mai devreme: în sacristia Lavrei lui Alexandru Nevski Inv Nr ERT- * Probabil că face parte dintr-un set de veșminte făcute pentru clericii care au participat la încoronarea împăratului Alexandru al II-lea în Este asemănător cu sakkos de încoronare a mitropolitului Filaret (Drozdov), păstrat în muzeele Kremlinului din Moscova La aceeași întreprindere, nu mai devreme de , s-a făcut o gheață din brocart și dungi de galon lat de aur Construcția compoziției modelului de brocart indică o orientare către țesături orientale Cu toate acestea, detaliile desenului sunt complet diferite Buchetele de frunze cu pene, asemănătoare cu palmetele, seamănă cu buchetele de flori în ghivece stilizate, atât de caracteristice țesăturilor de mătase rusești din secolul al XVIII-lea Sunt încadrate de ghirlande de flori roz cu muguri și frunze verzi Detaliile ornamentului sunt țesute cu fir de metal aurit cu adaos de mătase roz și verde pal Fundalul satinat negru subliniază perfect eleganța modelului, făcându-l deosebit de expresiv În general, toate mostrele de veșminte ortodoxe din colecția Ermitaj constituie o pagină strălucitoare în istoria artelor și meșteșugurilor rusești Veniți la noi din Orient, ei, grație talentului meșterilor ruse, au dobândit trăsături noi și conținut spiritual profund, exprimat în definiția Moscovei, datând din Imperiul Bizantin, ca a treia Roma Un loc separat la expoziție este ocupat de icoane - o parte integrantă a culturii ortodoxe Canonicitatea execuției imaginilor picturii icoanelor a condus la păstrarea trăsăturilor antice în imagini, înfățișând nu numai trăsăturile fețelor, ci și veșmintele sfinților Pentru un privitor atent, o icoană este o sursă valoroasă de cunoștințe despre tradițiile și istoria creștinismului ortodox, ajutând la formarea unei imagini mai complete a esteticii bisericii ruse Un exemplu izbitor de performanță tradițională în reprezentarea sfinților poate fi Dikarev Mihail Ivanovici (? - după) Icoana Sfântului Mucenic Ignatie, purtătorul de Dumnezeu Copac; gesso, tempera , x , Inscripție pe marginea inferioară din stânga: Pictată această icoană M I Dikarev ani iunie Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în Palatul de marmură din Sankt Petersburg Inv №ERZH- Dikarev Mihail Ivanovici (? - după) Icoana "Martirul Lawrence, Arhidiacon al Romei" Copac; gesso, tempera , x , Pe

marginea inferioară din stânga se află inscripția: Scris de M I Dikarev Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în Palatul de marmură din Sankt Petersburg Inv №ERZH- Dikarev Mihail Ivanovici (? - după) Icoana "Sfântul Mihail, Mitropolitul Kievului" Copac; gesso, tempera , x , Inscripție pe marginea din stânga jos: scrisă de M I Dikarev Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: în Palatul de marmură din Sankt Petersburg Inv №ERZH- Dikarev Mihail Ivanovici (? - după) Icoana "Sf Nikon Radonezh" Copac; gesso, tempera , x , Pe marginea inferioară din stânga se află inscripția: Scris de M I Dikarev / G Post, în de la Muzeul de Stat de Economie din Leningrad; mai devreme: în Palatul de marmură din Sankt Petersburg Inv №ERZH- servesc drept patru icoane ale celebrei "seri de marmură" prezentate în cadrul expoziției Anterior, acestea făceau parte dintr-un complex impresionant de de icoane, realizate pentru brownie-ul Bisericii Vvedenskaya a Palatului de marmură în perioada - în două cunoscute ateliere "Mstyora-Moscova" ale lui O S Chirikov și M I Dikarev Veșmintele multor sfinți datează din timpurile creștine timpurii sau urmează tradiția bizantină și, în cea mai mare parte, au rămas neschimbate de multe secole Spre exemplu, sfințitul Ignatie, purtătorul de Dumnezeu, este prezentat în veșminte ierarhale tradiționale: într-un felon de aur împodobit cu cruci, de sub care coboară un epitrahelion brodat cu pietre prețioase și maciucă, într-o cămașă albastră cu bretele de aur Un omforion alb este așezat pe umerii sfântului, în mâna stângă Episcopul Antiohiei ține Evanghelia Reprezentarea sfințitului mucenic Lawrence corespunde descrierilor originale din picturile de icoane rusești târzii: el poartă un surplis de brocart cu manta și chenare brodate cu "pietre" și "perle" multicolore, cu un himation drapat pe un singur umăr și brațul stâng Sfântul Mihail este înfățișat în veșminte ierarhice pline: într-un sakkos în formă de cruce cu margini largi de aur de-a lungul marginii mânecilor și tivului, brodat cu pietre prețioase și perle; pe umerii sfântului se pune un omforion verde deschis; la șoldul stâng se află un club cu cruce brodată; pe cap - o glugă albă, care a păstrat forma antică a unui capac sferic care a existat înainte de reformele Patriarhului Nikon, efectuate la mijlocul secolului al XVII-lea A patra dintre icoanele prezentate îl înfățișează pe Sfântul Nikon de Radonezh, ucenic al Sfântului Serghie de Radonezh, în veșminte monahale: verde, interceptat Dikarev Mihail Ivanovici (? - după) Icoana Sfântului Mucenic Ignatie purtătorul de Dumnezeu Fragment o centură de sutană, o mantacă maro închis, cu un cocoș aruncat pe spate peste umeri; în faţă coboară un paraman albastru cu cruci argintii de Calvar Formarea iconografiei sfinților canonizați în vremurile moderne a fost adesea construită pe baza portretelor de viață și a memoriilor contemporanilor Un exemplu în acest sens este icoana "Sfântul Dimitrie de Rostov" (al doilea sfert al secolului al XIX-lea), prezentată în dar contelui Dmitri Nikolaevici Sheremetev la aprilie Sfântul este îmbrăcat într-un sakkos verde, brodat cu buchete luxuriante de aur; pe umeri se pune un omforion roz pal cu cruci aurii; pe cap - o glugă albă a unui nou model (grec) cu o kamilavka cilindrică solidă (această formă a glugăi a fost introdusă la mijlocul secolului al XVII-lea ca urmare a reformelor Patriarhului Nikon) și o cruce de diamant, cu o cruce prețioasă și o panagia pe piept; în mâinile sale este un simbol al autorității ierarhice - o tijă cu un sulbk (o eșarfă dublă în vârful toiagului, protejând mâna de îngheț) Aspectul unui klobuk, care este purtat în mod tradițional cu o manta de episcop (în timp ce un episcop care poartă un sakkos de obicei pune o mitră pe cap), poate fi explicat aparent prin combinarea a două redări iconografice principale ale imaginii Sfântului

Dimitrie din Rostov Veșmintele sfinților înfățișate pe toate icoanele au analogii directe între obiectele de îmbrăcăminte bisericești expuse din colecția muzeului; modele similare se păstrează în cultul ortodox până în zilele noastre Artist necunoscut Icoana "Sf Dimitrie de Rostov" Al doilea sfert al secolului al XIX-lea (nu mai târziu de) Lemn, gesso, mătase, bronz (?); tehnică mixtă, urmărire, gravură , x , Pe spate este o inscripție cu cerneală pe mătase: Excelenței Sale Dmitri Nikolayevich Sheremetyev pentru binecuvântare Vladimir Episcop de Kostroma aprilie Kostroma Post, în de la GME din Leningrad; mai devreme: la Casa Fântânii Sheremetev din Sankt Petersburg Inv № ERJ- Veșminte bisericești ortodoxe din secolele XVII - începutul XX în colecția Schitul / Stat P Schitul SPb : Editura Statului Schitul, - p : bolnav ISBN - - - - Publicația a fost pregătită pentru expoziția "Vesminte bisericești ortodoxe ale secolelor XVII - începutul XX în colecția Schitul" din Biserica Mică a Palatului de Iarnă Vesminte liturgice din colecția Schitului de Stat vor fi prezentate publicului larg pentru prima dată ca colecție independentă Exponatele din colecția Ermitaj sunt monumente remarcabile de artă ecleziastică, exemple unice de broderie și țesut Multe dintre ele sunt relicve valoroase asociate cu oameni eminenti, membri ai Casei Imperiale Ruse și evenimente istorice semnificative Pe exemplul exponatelor prezentate, se poate observa cum s-a schimbat de-a lungul timpului designul estetic al slujbei bisericești, care depindea în mare măsură de aspectul hainelor clerului O parte semnificativă a articolelor din expoziție este expusă și publicată pentru prima dată UDC : " / " BBK K EDIȚIA ȘTIINȚIFICATĂ POPULARĂ Veșmintele bisericești ortodoxe din secolele al XVII-lea - începutul secolelor XX în colecția Ermitaj Editor E V Krutova Corector L N Obraztsova Editare ilustrații: I V Bondar Semnat pentru publicare pe martie x / Conv cuptor l Tiraj de exemplare Ordinul Editura Ermitaj de Stat , Sankt Petersburg, Digul Palatului, Tipărit de Ligr LLC , Sankt Petersburg, B Sampsonievsky pr ,